

VINERI • 14 SEPTEMBRIE 2007 • ANUL LVII NR. 37

FOAIA

FONDAT ÎN 1951

80 ANI

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Biserica fără clopot

Rugăciuni ecumenice la Sibiu

„România trebuie văzută neapărat!”

CALENDAR ORTODOX

17 septembrie, luni – Sf. Muceniță Sofia și fiicele sale: Pistis, Agapis și Elpis
18 septembrie, marți – Sf. Eumenie, Episcopul Gortinei; Sf. Mucenici Ariadna și Castor
19 septembrie, miercuri – Sf. Mucenici: Trofim, Savatie și Dorimedont
20 septembrie, joi – Sf. Mare Mucenic Eustatie și soția sa Teopista cu cei doi fii: Agapie și Teopist
21 septembrie, vineri – Sf. Ap. Codrat; Sf. Proroc Iona. *Odovania Praznicului Înălțării Sfintei Cruci*
22 septembrie, sâmbătă – Sf. Ierarh Mucenic Teodosie de la Mănăstirea Brazi; Sf. Sfințit Mucenic Foca
23 septembrie, duminică – Duminica a 18-a după Rusalii; *(Pescuirea minunată)*; †) Zămislirea Sf. Proroc Ioan Botezătorul; Cuvioasele Xantipa și Polixenia

AGENDĂ

17 septembrie
1823 – a murit Gheorghe Lazăr, cărturar iluminist, întemeietorul învățământului modern românesc.
1983 – a murit dramaturgul Horia Lovinescu.

18 septembrie
1937 – s-a născut Sorin Alexandrescu, critic și teoretician literar.
1948 – s-a născut Andrei Oișteanu, scriitor, publicist, istoric al religiilor.
1959 – s-a creat Curtea Europeană pentru Drepturile Omului.

19 septembrie
1909 – a murit Nicolae Hurmuzaki, om politic, membru de onoare al Academiei Române.
1990 – a murit Ioana Radu, interpretă de neuitat a romanțelor.

20 septembrie
1866 – s-a născut la Hordou, jud. Bistrița-Năsăud, poetul George Coșbuc.

21 septembrie
1847 – a avut loc inaugurarea primei lucrări moderne de alimentare cu apă a Bucureștiului, ale cărei pompe au fost acționate de o mașină cu aburi.
1866 – s-a născut scriitoarea Elena Văcărescu.

22 septembrie
1768 – s-a stins din viață episcopul Ioan Inochentie Micu.
1938 – s-a născut, la Berința, jud. Maramureș, scriitorul Augustin Buzura.

23 septembrie
1386 – a început domnia lui Mircea cel Bătrân în Țara Românească.

Citatul
săptămânii

„Onorează limba nației tale și priveghează pentru a ei conservare, căci limba este vestimentul unei nații. Nici un lucru nu interesează îndeobște o nație ca limba, având asupra ei drept de proprietate până și aceia care nu au alta nemică.”

Gh. Asachi (1788–1869)

Budapesta

Conferință despre cultura
naționalităților

Institutul Cultural Maghiar organizează în această toamnă două conferințe despre cultura naționalităților din Ungaria. Prima va avea loc pe 26 septembrie, miercuri, și va avea ca temă relația dintre cultura majoritară și cultura minoritară, fiind invitați pe lângă reprezentanții naționalităților, și responsabili din cadrul diferitelor ministere și instituții care se ocu-

pă cu problema minorităților naționale din Ungaria.

A doua conferință va avea loc pe 14 noiembrie și va prezenta, în primul rând, problema culturilor minoritare, a instituțiilor culturale din Ungaria. Conferințele se vor ține la sediul Institutului Cultural Maghiar (Budai Vigadó, Budapesta, piața Corvin nr. 8.) E.I.

Zi dedicată literaturii
la Budapesta

După concerte și expoziții, toamna culturală la Institutul Cultural Român din Capitala Ungariei continuă cu o zi dedicată literaturii, prin lansarea la Librăria Alexandra a romanului „Întâlnirea” (A találkozás) de Gabriela Adamesztanu. Evenimentul va avea loc pe data de 25 septembrie, la ora 19.00. Car-

tea a apărut zilele trecute la Editura Palamart, în traducerea lui Csiki László. Cu această ocazie, scriitoarea va susține o conferință și se va întâlni cu scriitori și traducători din Budapesta. (În numărul următor al revistei noastre vom publica un amplu interviu cu scriitoarea din România).

A.L.B.

Jula

Concert în Catedrală

Corul Facultății de Teologie din Arad va susține duminică, 16 septembrie, un concert de cântece ortodoxe în Catedrala Sf. Nicolae din Jula. Corul tinerilor teologi vor da răsunsurile la Sfânta Liturghie Arhierească, săvârșită de PS Siluan și un sobor de preoți. După slujbă, corul arădean va susține și un scurt concert. Slujba va începe la ora 10.00. E.I.

Prima pagină web despre românii din Ungaria

Informații, știri, adrese, date utile

Internet: www.romanul.hu

E-mail: uniunea@romanul.hu

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
Editura NOI

Scrieți-ne la noile adrese:

foaia@foaia.hu * redactia@foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Mănăstire în Moldova
(Foto: din arhivă)

Vecherd

Ziua
Bihorenilor

La sfârșitul acestei săptămâni, pe 15 septembrie, se va organiza, la Vecherd, Ziua Satului și Ziua Culturală Română. În această zi sunt așteptați acasă toți fiii satului, care trăiesc în alte părți ale țării. Manifestarea va începe dimineața la ora 10.00 cu o slujbă ortodoxă, oficiată pe preotul Cosmin Pop, continuând după-masă cu diverse programe culturale. A.C.Cz.

Adresă
nouă

În urma unor schimbări din administrația publică, Comisia Maghiară de Burse funcționează acum în cadrul Institutului Balassi. Cu problemele bursierilor statutului maghiar, care învață în România, se ocupă doamna Bónisné Zseltvay Irén, care poate fi contactată la numărul de telefon: 384-90-11, sau prin e-mail: iren.zseltvay@bbi.hu. Adresa Comisiei Maghiare de Burse este: Budapesta, str. Somlói nr. 51. A.C.Cz.

Biserica fără clopot

Capela ortodoxă română din Aletea își are sediul într-o clădire primită de la primărie în urmă cu 60 de ani. După plecarea nemților în Germania, prin 1947, primăria a donat din locuințele acestora o clădire bisericii ortodoxe, una bisericii reformate și una bisericii evanghelice. În acest fel și-au făcut românii din Aletea capela ortodoxă, pentru a avea un loc de rugăciune. A trecut mai mult de jumătate de secol de când credincioșii din Aletea și-au făcut capela, de atunci credincioșii s-au împuținat, iar starea capelei a ajuns într-o situație jalnică.

Noul epitrop

Cu doi ani în urmă biserica fiind fără epitrop a fost propus de către credincioși să ia în primire conducerea capelei Ioan Ardelean, român ortodox din Aletea. Odată cu preluarea funcției de epitrop, acesta a început să se implice la înnoirea și repararea unor bunuri din capelă, mânca-te de vreme. Despre lucrările făcute în ultimii doi ani la capela ortodoxă, domnul Ardelean ne-a spus următoarele: „Când am fost numit aici epitrop, bani nu au fost și multe lucruri au fost rele și vechi. La început am reparat podelele, care au fost rupte, iar femeile mai bătrâne se împiedicau în ele. S-au înlocuit și băncile vechi de 60 de ani cu scaune noi, iar pentru straițele preoțești s-au cumpărat dulapuri noi. Eu cu 400 de mii de forinți am venit aici din economiile mele personale, bani cu care am ajutat biserica, iar în decurs de doi ani de zile i-am recuperat. Din acești bani am făcut poarta de la intrare pentru că cea veche așa a fost de rea că nu se mai putea deschide, era bătută în cuie. Din banii ce ne-au rămas am mai fă-

cut și gardul, care desparte curtea capelei de grădina și un trotuar la intrarea în curte.”

Nu avem cu ce să chemăm credincioșii la biserică...

De la preotul paroh Alexandru Șereș am aflat că situația financiară a cape-

lei în fiecare an este tot mai grea, credincioșii sunt puțini și ar trebui făcute multe renovări. „De ani de zile nu avem clopot, pentru că ni l-au furat. Am făcut demersuri pentru a primi un clopot din România, dar degeaba. Un clopot poate ne-ar ajuta, am avea cu ce să chemăm credincioșii la Sfânta Liturghie. Ne-am

interesat și un clopot ar costa cam 400 de mii de forinți. Am făcut un proiect, împreună cu autogovernarea românească din Aletea, la Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, poate vom reuși să dobândim un clopot”, a menționat părintele paroh. (Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Nu dansăm după cum fluierați voi

Sunt unii, care se lasă liniștiți pe spate în fotoliul lor comod, pentru că în Ungaria s-a realizat deja autonomia culturală a minorităților (sau oricum, este pe cale de a se realiza, numai foarte-foarte puțin mai trebuie până a se finaliza). Ei știu foarte bine că susțin o minciună, care este alimentată (cu bani grei) de structurile centrale ale statului. Dar până când banii sosesc în buzunarul lor și nu altundeva, ce contează dacă își trădează și neamul. Implicit, toți aceștia contribuie la asimilarea naționalității lor.

Am participat deunăzi la o ședință, unde au fost prezentate toate minoritățile din Ungaria, și cu tristețe am constatat că situația este aproape la fel peste tot: autogovernările pe țară sunt conduse după niște idei megalomane, ele nu au nici o legătură cu realitățile din viața de zi cu zi a comunității, autogovernările locale se mai chinuie să facă ceva, dar cu prea puține succese. Structura de autogovernări minoritare s-a suprapus în toate localitățile peste sfera civilă, peste sfera culturală, înghițind-o și, până la urmă, omorând-o. Până acum 10-20 de ani, aproape în fiecare sat aveam mai mulți activiști culturali români. N-o să amintesc nume, ca să nu uit de cineva. Îi cunoaște bine toată lumea pe acei oameni, care au mișcat viața culturală din satele noastre, care au fost promotorii formațiilor de dansuri, corurilor, echipelor de teatru amator, etc. Oameni, care s-au mândrit cu valorile și tradițiile comunității din care fac parte, dar s-au și priceput la ceea ce fac.

Cei din autogovernările minoritare, mai ales cei din cele pe țară, se consideră că ei sunt politicieni și ei doar trebuie să conducă (de fapt, nici ei nu știu pe cine trebuie să conducă, deoarece nu aceia i-au ales în numele cărora se afișează). Ei se cred șefii, care dau dispozițiile, când, unde și cum trebuie făcută cultura. Ce și cum trebuie să se cerceteze. Ce și cum trebuie să se scrie la ziare, să se vorbească la radio și la televiziune. Ce și cum trebuie să se predea la școală. Ei știu tot, că doar de aceea sunt în autogovernări, nu? Nimeni nu le-a spus (dar probabil și dacă le-ar fi spus, n-ar fi înțeles, pentru că nu le permite nici pregătirea și nici nu-i duce capul) că viața culturală nu se dirijează de sus, că nu de la Budapesta trebuie să ne spună nimeni când să se formeze un teatru popular la Bedeu, femeile din Micherechi când să alcătuiască un cor, iar cei din Bătania când să se întrunească la club.

Autogovernările nu trebuie să facă viața culturală, ci doar să dea bani pentru activitățile culturale ale diferitelor grupări. Nu președintele sau șeful de oficiu al autogovernării trebuie să se joace de-a animatorul cultural, să organizeze festivaluri și expoziții, ci el să facă rost de bani pentru cei care se pricep la asta.

N-o să mai putem face cu tinerii noștri niciodată șezători ca pe vremurile bunicilor lor, n-o să se mai facă vergele și jocuri tradiționale pe la case, acele timpuri au trecut. Dacă tinerii de azi stau toată ziua în fața televizorului și a calculatorului, un activist cultural adevărat trebuie să știe cum pot fi mișcați aceștia. Să nu le mai organizeze serate de dansuri populare, ci concerte de muzică ușoară românească. Din cei care știu să cânte, să formeze trupe hip-hop sau rock, dar să cânte în limba română. Însă pentru aceasta este nevoie de specialiști în domeniul culturii. Iar autogovernările să stea de-o parte și doar să dea bani. Nu pentru salariile lor, ci pentru activitatea comunității. Sau să dea burse pentru tinerii, care ar învăța cum se face cultura. Ei vor să fluiera și noi să dansăm. Foarte bine, dar pentru asta ei trebuie prima dată să învețe să fluiera. Și nu a pagubă.

Eva Iova

Pe scurt...

NOBEL PENTRU UN MEDIC ROMÂN?

Medicul *Victor Velculescu*, în vârstă de 33 de ani, din Statele Unite ale Americii, cunoscut drept doctorul care a descoperit cauzele cancerului de colon și de sân, identificând genele care provoacă aceste boli, are șanse să câștige premiul Nobel pentru medicină, anunță presa din România. În prezent, el își prezintă rezultatele studiilor sale, care pot fi un prim pas în descoperirea leacului pentru cancer, la diferitele congrese din lume și a ajuns și la București, la Congresul Mondial de Chirurgie. Deși a plecat din România când avea șapte ani, medicul susține că nu a uitat limba, pentru că nu l-au lăsat părinții și soția sa.

FILMUL LUI CRISTI MUNGIU LA CINEMA

Lungmetrajul „4 luni, 3 săptămâni și 2 zile”, în regia lui *Cristian Mungiu*, a avut premiera oficială, în România, joi, 13 septembrie, la Sala Mare a Teatrului Național din București. Pelicula ajunge, însă, în cinematografe pe 14 septembrie și va fi urmată de un alt eveniment, Caravana „4 luni, 3 săptămâni și 2 zile”, care se va desfășura, începând cu data de 16 septembrie, în 15 orașe din România.

AUTOSTRĂZI ROMÂNEȘTI CU PLATA

Din 2008, cei care vor vrea să meargă pe cele două autostrăzi din România vor trebui să plătească, a anunțat un reprezentant oficial al Ministerului Transporturilor de la București.

30 DE ANI DE IRIS

Maia Morgenstern, *Felicia Filip*, *Florin Chilian* și *Tudor Chirilă* sunt printre invitații la concertul aniversar Iris, care va avea loc pe 5 octombrie, la București. Evenimentul, care se va intitula „Iris 30 de ani: Cei ce vor fi”, anunță, la rândul-i, mai multe surprize.

TÂRG DE PÂINE LA BUCUREȘTI

Peste 40 de gospodării țărănești și firme de panificație au participat la sfârșitul săptămânii trecute la cea de-a VII-a ediție a Târgului de Pâine, care a avut loc în Parcul Național din București.

Copiii români din Bătănia au o grădiniță nouă

De la 1 septembrie, grădinița românească din Bătănia s-a mutat într-un nou sediu, în clădirea unde a funcționat până acum școala generală românească. Grădinița de copii funcționează acum în condiții foarte bune, într-o clădire reconstruită și renovată. După cum ne-a informat directoarea *Iulia Olteanu*, în a doua parte a acestei luni vor sosi și echipamentele pentru terenul de joacă, după care va fi aranjată și curtea grădiniței. Cei 26 de copii sunt supravegheați de două educatoare. Grădinița din Bătănia are numai o singură grupă mixtă, capacitatea instituției fiind de 30 de copii.

Conform planurilor conducerii instituției și a orașului Bătănia, lucrările de reconstrucție de la școala românească din Bătănia vor continua și în anii următori, deoarece până pe 15 septembrie vor înainta un nou proiect pentru finanțarea acestor lucrări. (Despre școala și grădinița din Bătănia vom mai scrie și în numărul următor.) E.I.

Noi premii pentru Tiberiu Boca și Ștefan Crâsta

La 2 septembrie, doi redactori români ai Televiziunii Maghiare din Seghedin au fost premiați la Festivalul Simfest din România. În concurs au fost înscrise 122 de producții din România, Ungaria, Serbia.

Televiziunea din Seghedin, cu care TVR Timișoara are parteneriat de colaborare, a fost premia-

ta cu: Trofeul pentru Cel mai bun portret cinematografic a revenit producției „Gemenii”, realizată de *Ștefan Crâsta*; „Represiune: de ce a murit Elisabeta Maniu”, realizată de *Tiberiu Boca* a primit premiul pentru Cea mai bună producție a unei televiziuni în limba română din străinătate.

A.C.Cz.

Concurs foto pentru naționalități

Institutul Cultural Maghiar a publicat un concurs de fotografii pentru naționalitățile din Ungaria, cu titlul „Trecutul și prezentul naționalităților noastre”. Scopul institutului este să ia parte în formarea conștiinței istorice, în păstrarea culturii zidite și spirituale ale minorităților naționale și etnice din țară, să contribuie la documentarea acestor valori culturale și să le facă cunoscute. Din fotografiile înaintate se va aranja o expoziție la începutul lunii martie 2008, și tot atunci se vor înmâna premiile.

La concursul pe trei categorii –

fotografii documentare, artistice și fotoreportaj – nu există condiții de vârstă, profesie sau domiciliu. Un concurent poate să trimită cel mult 15 poze, în mărimea de 13x18 cm. Premianților de pe primele cinci locuri li se vor acorda albume de fotografii artistice în valoare de 5.000 de forinți. Lucrările vor fi înaintate până la 30 noiembrie 2007, la adresa Institutului Cultural Maghiar, 1011 Budapesta, piața Corvin nr. 8. Informații suplimentare se pot afla la numărul de telefon 06/1/225-6043 și pe site-ul www.erikanet.hu. R.P.

Autogovernarea Românească pe Capitală nu are președinte

La ședința extraordinară din data de 17 august, *Gheorghe Iancin* a renunțat la funcția de președinte al Autogovernării Românești pe Capitală. S-a încercat încă la acea ședință o nouă alegere de președinte, care însă nu este valabilă, deoarece nu a corespuns statutului în vigoare. Până la ora actuală nu s-a stabilit data următoarei ședințe. Astfel, Autogovernarea Românească pe Capitală este condusă de vicepreședintele *Marius Maghiaru*. A.L.B.

Ridicarea restricțiilor

Liberalii ungari din partidul SZDSZ (Alianța Democraților Liberi, membru al coaliției de guvernământ) vor propune guvernului ridicarea tuturor restricțiilor care îi afectează pe românii și bulgarii care lucrează în Ungaria, începând din anul 2008, a indicat liderul formațiunii *Kóka János*, citat de MTI.

Având în vedere că Ungaria a cerut statelor membre ale Uniunii Europene să-și deschidă piața muncii pentru cetățenii ungari, este logic ca și Ungaria să facă același lucru, a afirmat liderul SZDSZ. El a subliniat că perioada de la începutul acestui an, când România și Bulgaria au aderat la UE, a arătat că prezența muncitorilor din aceste țări pe piața muncii din Ungaria nu a cauzat nici un fel de probleme.

Există șomaj în Ungaria, dar în același timp există și lipsă de muncitori în anumite sectoare, a mai declarat *Kóka*. Ungaria are nevoie de forță de muncă proaspătă din afara frontierelor sale pentru a-și putea ameliora competitivitatea, a mai adăugat liderul SZDSZ. E.I.

Agenția de presă a românilor de pretutindeni

www.rgnpress.ro

Biserica fără clopot

(Urmare din pag. a 3-a)

Cimitirul salvator

Cu toate că credincioșii sunt puțini iar banii și mai puțini, acei o mână de credincioși care nu au uitat de Dumnezeu nu se dau bătuți și nu lasă să se risipească ceea ce în urmă cu șaiszeci de ani părinții lor au dobândit.

„Anul trecut, în luna august, am schimbat și porțile la cimitir. Cu toate că am avut neajunsuri din această cauză, împreună cu credincioșii și cu un ajutor de 50.000 de forinți de la autoguvernarea românească, am reușit. Avem trei porți de fier făcute cumsecade, una este nouă, o poartă am primit-o de la un credincios, iar chiar acum, luna trecută, le-am vopsit. Sunt bolnav și eu, și am îmbătrânit... Ar trebui aici unul mai tânăr, care să se ocupe de toate. Dar nu se angajează nimeni,” a spus cu tristețe Ioan Ardelean.

Deoarece românii din Aletea uită că în orașelul lor există și o biserică ortodoxă pe care să o

caute din când în când, cimitirul e singura sursă de bani a bisericii.

„Credincioși avem puțini. Cu toate că sunt români în Aletea destui, la Sfânta Liturghie vin 4 sau 5 femei bătrâne, cel mai tânăr dintre noi este cantorul de șaiszeci și ceva de ani. De multe ori nu se adună

atâția bani de tas, ca să plătim cantorul. Apoi, vă dați seama în ce situație suntem, când trebuie să plătim curentul, apa, gazul și altele. Ne descurcăm tare greu, cimitirul ne salvează. De exemplu, anul acesta am avut 10 înmormântări, anul trecut am avut vreo 8, după locurile de la cimitir și după înmormântare avem puțin venit. Dacă nu am avea cimitirul, am putea încuia ușa bisericii pe veci. Iar această amenințare bate la ușă pentru că primăria zice că cimitirul nostru românesc, vechi de peste 120 de ani, este cimitir comunal. Părintele a făcut un contract cu primăria în această privință, care nu este încă oficial, în care primăria donează 52% bisericii (teren care primăria susține că e al statului) din terenul cimitirului românesc. Acest cimitir, de când sunt români pe aceste meleaguri, a fost tot timpul românesc, nu a fost al statului și sperăm să rămână a bisericii în continuare”, ne-a mai spus episcopul Ioan Ardelean.

Anca Liana Butar

Pe scurt...

BICHIȘCIABA

Vineri, 14 septembrie, la ora 17.00, la Casa de Cultură Lencsesi din Bichișciaba va avea loc vernisarea expoziției de artă fotografică a Clubului de Fotografi din Arad. Expoziția poate fi vizitată până la 5 octombrie, zilnic între orele 8.00 și 18.00.

MICHERECHI

Vineri, de înălțarea Sfintei Cruci, la Sf. Liturghie săvârșită în biserica ortodoxă din Micherechi, pr. paroh Ioan Bun va împărtăși copiii ortodocși de la grădiniță și de la școala generală.

SZARVAS

Catedra de limba română a Facultății Pedagogice „Tessedik Samuel” din Szarvas se mândrește cu un efectiv de 32 de elevi. Anul acesta s-au înscris 3 elevi care își vor însuși profesia de învățători. Din totalul de studenți, 13 sunt înscriși la zi și 19 la fără frecvență.

MICHERECHI

Începând de vineri, 14 septembrie, timp de trei zile, în fiecare seară de la ora 17.00, la Adunarea „Oastea Domnului” vor fi organizate seri duhovnicești, la care vor participa, alături de credincioșii din sat, și oaspeți de la Oradea, Avram Iancu, iar duminică seara este așteptat să participe și PSS Episcop Siluan.

JULA

Luni, 17 septembrie, la Julia va avea loc o întâlnire a organizațiilor culturale din oraș, la care sunt invitate și asociațiile culturale ale românilor. Întâlnirea va avea loc cu începere de la ora 17.00.

MICHERECHI

Sâmbătă, 15 septembrie, la școala din Micherechi va avea loc întâlnirea elevilor promoției 1974-1982. Dirigintele Alexandru Goron și elevii săi se vor reîntâlni după 25 de ani.

JULA

Întâlnirea de 35 de ani a promoției 1958-62 de la Liceul „N. Bălcescu” s-a amânat cu două săptămâni, aceasta având loc în ziua de 22 septembrie, de la ora 16.00.

Distincție „Pentru cultura minorităților”

Institutul Cultural Maghiar a înființat o distincție pentru recunoașterea activității culturale a minorităților naționale și etnice din Ungaria. Distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungarie” („Pentru cultura minorităților din Ungaria”) se acordă acelor persoane sau organizații, care au desfășurat o activitate lăudabilă pentru păstrarea, dezvoltarea patrimoniului cultural în limba maternă a minorităților naționale și etnice din Ungaria: bulgari, țigani, greci, croați, polonezi, germani, armeni, români, ruși, sârbi, slovaci, sloveni, ucraineni. Persoana sau organizația contribuie la conviețuirea popoarelor din Bazinul Carpatic, conviețuire bazată pe toleranță. Aceste domenii sunt de exemplu viața publică culturală, artă, mass-media de naționalitate, mecena al culturii de naționalitate, etc.

Se vor acorda 8 distincții, care vor fi înmânate pe 16 decembrie, la Gala Naționalităților, organizată cu ocazia Zilei Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria.

Recomandările pentru această distincție vor fi făcute prin fișa de propunere care poate fi obținută de pe site-ul www.erikane.hu sau o puteți cere și de la redacția noastră. Propunerile vor fi trimise pe adresa Institutului Cultural Maghiar, până pe 28 septembrie (MMI, „Gala Naționalităților”, 1011 Budapesta, piața Corvin nr. 8).

R. Pătaș

Concurs pentru cercetări în învățământul de naționalitate

Un fond de 9 milioane de forinți stă la dispoziția cercetărilor minoritare cu scopul îmbunătățirii învățământului de naționalitate. Ministerul Culturii și Învățământului a publicat un concurs pentru „Cercetări în folosul educației, predării de naționalitate din Ungaria”. Scopul este susținerea eficienței educației în grădinițele de naționalitate și a învățământului școlar, dar și susținerea publicării seriilor etnografice care ajută predarea cunoștințelor minoritare de autocunoaștere. Subiectele concursului sunt:

- analiza educării în limba maternă și a culturii în grădinițe, precum și analiza eficacității predării limbii materne în școli;
- cercetarea legăturilor de cultura naționalității;
- în ce măsură participă generația școlară în activitățile culturale de naționalitate (păstrarea tradițiilor, literatură, arta muzicii și a dansului, artă plastică și decorativă etc.);
- colecționarea științifică a valorilor etnografice-culturale ale naționalităților din Ungaria și publicarea acestora.

Fondurile obținute pot fi folosite pentru cheltuieli legate de programele de cercetare și pentru cheltuielile de tipografie ale publicațiilor etnografice de naționalitate. În acest fel vor fi acordate fonduri între 100.000 de forinți și 2.000.000 de forinți pentru câte un proiect. Termenul înaintării dosarelor este 28 septembrie 2007. Documentele pot fi obținute exclusiv pe cale electronică: www.okmt.hu.

R.P.

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

COLECȚIA
ROMÂNEASCĂ
A MUZEULUI
ERKEL

www.romanul.hu

Pagina web a Uniunii Culturale
a Românilor din Ungaria

Urmând pe Cristos de Selwyn Hughes

Pentru viața de veci, să suferim toate greutățile

Fiule, ostenelile pe care le-ai luat asupra-ți pentru Mine, să nu-ți slăbească râvna, și necazurile să nu te doboare, ci făgăduința Mea să te mângâie și să te întărească în toate împrejurările. Eu am putere să te răsplătesc mai pe sus de orice așteptare și măsură. Nu vei rămânea aici prea multă vreme în osteneli și nu vei fi supus mereu durerilor. Așteaptă puțin și în curând vei vedea sfârșitul tuturor necazurilor. Va veni ceasul când osteneala și zburciul vor înceta. Tot ce trece odată cu vremea, e puțin lucru și de scurtă durată.

Fă ceea ce ai de făcut; lucrează cu credință în viața Mea, și Eu voi fi răsplătită cea foarte mare. Scrie, citește, cântă, suspină, taci, roagă-te, suferă cu răbdare orice necaz; viața veșnică merită toate aceste lupte,

ba încă altele și mai mari. Va sosi ziua, pe care numai Domnul o cunoaște, când va veni pacea și când nu va mai fi nici zi nici noapte ca acum, ci o lumină necurmată, strălucire nesfârșită, pace neschimbată și odihnă sigură. Atunci nu vei mai zice: „Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte”? Nu vei mai striga: „Vai de mine, că stau la Meșec și locuiesc în corturile Chedarului”. Căci moartea va fi nimicită și, în locul ei, va străluci slava veșnică. Atunci nu va mai fi nici un necaz, ci veselie și fericire, și o adunare plăcută și aleasă.

O, de ai fi văzut în cer nevestejitele cununi ale sfinților și slava în care se veselesc acum aceia pe care lumea îi socotea drept gunoi și nevrednici chiar de viața aceasta trecătoare! O asemenea privesc te-ar

smeri până în țărână, te-ar schimba până într-atâta că ai voi mai bucuroși să fii cel mai mic. Atunci n-ai mai dori zile fericite în viața aceasta, ci te-ai bucura mai degrabă să suferi pentru Mine, în sfârșit ai socoti drept cel mai mare câștig să fii nebagat în seamă de oameni.

O, de-ai gusta aceste adevăruri și de ți-ar intra adânc în inimă, n-ai mai cărti niciodată de nimic. Este oare un necaz atât de mare să nu-l poți suferi pentru viața veșnică? Nu e puțin lucru să câștigi sau să pierzi Împărăția lui Dumnezeu! Ridică-ți deci ochii spre cer! Iată-Mă Împreună cu toți sfinții Mei! Ei au avut de dus lupte mari pe pământ și acum se veselesc, acum sunt mângâiați și scăpați de orice frică, acum se odihnesc și vor rămâne cu Mine în veci în Împărăția Tatălui Meu.

Sufletul meu și cu mine...

E atât de ciudat ce se întâmplă între sufletul meu și... mine.

Eu merg pe stradă și nimeni nu mă bagă în seamă, trec neobservată prin mulțime și adevărul e că nici eu nu o prea observ...

Dar sufletul meu plânge, pentru fiecare mână întinsă și este străpuns de fiecare dată când aude Numele Tău, Doamne: „ajută-mă, în Numele Lui Isus!”... Însă eu preiau controlul, știu că fiecare monedă dată, ajunge băutură, droguri, aurolac sau e luată de alții mai tari...

Sufletul meu suspină când vede un cățel schiop sau un pom tânăr frânt în două de mâini răuvoitoare... sau când vede pe stradă atâtea fețe triste, cu privirile pierdute, grăbiți să alerge spre momentul când vor începe să trăiască... dar care se pare că totdeauna este mâine sau data viitoare... Sufletul meu ar vrea să-i oprească, să le spună că viața e AZI, că există atâtea motive de bucurie în jurul nostru, trebuie doar să învățăm să le vedem, dar eu știu că nu se poate face nimic și că toate aceste lucruri fac parte din realitatea în care trăim. Și trec mai departe, cu sufletul suspinând...

Dar atunci când ne plimbăm prin parc, sufletul meu și cu mine, cântăm aceeași simfonie, în acorduri ar-

monioase... Te vedem pe Tine, Doamne, în fiecare ramură, în fiecare frunză, în fiecare adiere de vânt, în revărsarea norilor peste razele de soare, în cîrîpîtul păsărilor, clipocitul apei, strigătele copiilor...

E atât de ciudat ce se întâmplă între sufletul meu și... mine.

Cine mă vede pe mine, mă acceptă. Cine ajunge să-mi cunoască sufletul, îl pune pe un pedestal, îl înalță mai presus de cuvinte. Apoi se uită la mine și se așteaptă să fiu la fel. Dar eu, fără sufletul meu lângă mine, în mine, mă poticnesc și de multe ori cad, însă atunci când cad, o fac de la înălțimea sufletului meu... și căderea e mult mai mare.

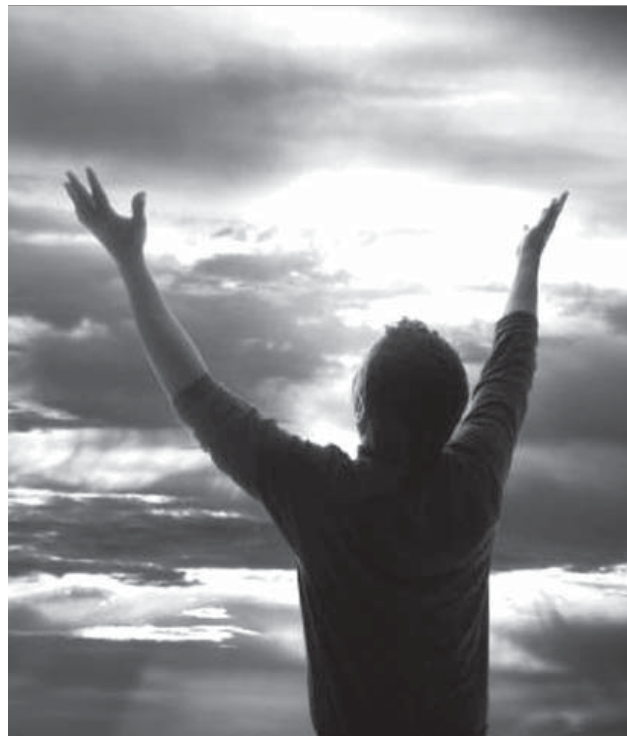
Sufletul meu e așezat mai presus de îngeri iar eu sunt un biet muritor, un om supus greșelii, ce de zece ori cade și de zece ori se ridică. Știi de ce??? Fiindcă sufletul meu este acolo de fiecare dată să mă ridic, să mă ierte fără să cer iertare și să mă ajute să merg mai departe...

Atunci, privesc în ochii sufletului meu, și Te văd pe Tine Doamne, căci Tu, din înălțimea Maiestății Tale, ai ales să locuiești în sufletul meu de copil.

Și plâng... plâng lacrimi de bucurie și... Îți mulțumesc pentru sufletul meu... Îți mulțumesc pentru că ești.

Învăță de la toate

*Învăță de la apă să ai statornic drum
Învăță de la flăcări că toate-s numai scrum
Învăță de la umbră să treci și să veghezi
Învăță de la stâncă cum neclintit să crezi
Învăță de la soare cum trebuie să spui
Învăță de la piatră cât trebuie să spui
Învăță de la vântul ce adie pe poteci
Cum trebuie prin lume de liniștit să treci
Învăță de la toate că toate-ți sunt surori
Cum treci frumos prin viață, cum poți frumos să mori
Învăță de la vierme că nimeni nu-i uitat
Învăță de la nufăr să fii mereu curat
Învăță de la flăcări ce-avem de ars în noi
Învăță de la ape să nu dai înapoi
Învăță de la umbră să fii smerit ca ea
Învăță de la stâncă să-nduri furtuna grea
Învăță de la soare ca vremea să-ți cunoști
Învăță de la stele că-n cer sunt multe oști
Învăță de la greier când singur ești să cânti
Învăță de la lună să nu te înspăimânți
Învăță de la vulturi când umerii ți-s grei
Și du-te la furnică să vezi povara ei
Învăță de la floare să fii gingaș ca ea
Învăță de la miel să ai blândețea sa
Învăță de la păsări să fii mereu în zbor
Învăță de la TOATE că TOTU-i trecător
la seama fiu al jertfei, prin lumea-n care treci
Să-nveți din tot ce piere cum să trăiești în veci.
Amin.*

Cununie ortodoxă în Cetatea Julei

Sâmbătă, 8 septembrie, într-un cadru festiv a avut loc la cetatea din Jula cununia tinerilor *József Kocsis* și *Hajnalka Cefan*, oficiată de pr. vicar *Pavel Ardelean*, pr. *Petru Pușcaș* și pr. protopop *Alexandru Hotăran* din Deva. Răspunsurile la Sfânta Taină a cununiei au fost date de un cor mixt sosit din Hunedoara, condus de profesorul *Marin Dârză*. Același cor, duminică dimineața a cântat la Sfânta Liturghie săvârșită în biserica cu hramul Sf. Parascheva din Jula.

A.C.Z.

Și-au unit destinele

Sâmbătă, 28 iulie 2006, în Catedrala din Jula, pr. *Petru Pușcaș* și pr. protosinghel *Calinic* au oficiat Taina Cununiei pentru tinerii *Ioan Nagy* și *Enikő Kovács*, care înaintea lui Dumnezeu și a Sfântului Altar au întemeiat, prin harul lui Dumnezeu, o nouă familie creștină și au făgăduit că vor păstra legătura dragostei dintre ei neîncetat. Nașii tinerilor au fost *Clara Nagy* și *Vasile Iovan*.

Pe 25 august, prin făgăduința mirelui *Tiberiu Ruja* și a miresei *Daniela Maria Ianc*, dată în mod liber în fața preotului, li s-a împărțit acestora harul dumnezeiesc, care sfințește însoțirea lor după fire, prefăcând-o într-o desăvârșire

tă și curată legătură duhovnicească. Sfânta Taină a unirii sufletelor acestor doi tineri a fost săvârșită în biserica ortodoxă din Micherechi, de către preotul paroh *Ioan Bun*. Tinerii au fost conduși în fața Sfântului Altar de nașii lor, *Tiberiu* și *Aneta Duma*.

O nouă pereche, tinerii *Attila Hajdu* și *Ileana Sasco*, pe data de 1 septembrie și-au jurat credință în fața lui Dumnezeu în biserica ortodoxă din Micherechi. Mirii au fost conduși în fața altarului de nașii *Magdalena Szóke* și *Alexandru Toth*. Cununia a fost săvârșită de preotul paroh *Ioan Bun* și preotul *Teodor Marc*.

A.L.B.

Pomenirea Patriarhului Teoctist, după 40 de zile

Marti, 11 septembrie 2007, de la ora 12, după oficierea Sfintei Liturghii, în Catedrala Patriarhală de la București a fost oficiată o slujbă de pomenire la 40 de zile de la trecerea în veșnicie a fericitului întru adormire Părintele nostru *Teoctist*, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Slujba de pomenire a fost oficiată de către Înalt Prea Sfințitul *Daniel*, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei și Locțiitor de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, înconjurat de membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, printre care s-a aflat și *PSS Siluan*, Episcop al Julei. Evocăm amintirea celui care timp de mai bine de două decenii a fost Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române printr-o mărturisire frumoasă.

acțiuni obstinate și inventive. Rețeta lui? O combinație de bun-simț țărănesc, smerenie patericală, tandrețe sufletească și ironie subtilă, de ins care-și onorează rangul. Prețuia frumusețea slujbelor și agapele de după liturghie, când se apuca să «depenne amintiri» fabuloase, pe tonul cel mai relaxat. Detesta prostia, dar îi tolera, evanghelic, pe numeroșii săi exponenți. Refuza slugărnicia barocă a lăudătorilor de serviciu, pe care îi înțepa fin, cu grija de a nu-i sparge. A fost un încasator redutabil. Nici un atac nu l-a demobilizat, așa cum nici o glorie lumească nu l-a smintit.

Ce rămâne? Biblia lui Șerban Cantacuzino, reeditată somptuos. Reluarea dialogului cu greco-catolicii. Reuniunea Oameni și religii, de la București, în conlucrare cu organizația catolică Sant Egidio. Vizita lui Ioan Paul al II-lea, cu tot impactul ei panortodox. Mitropolia Basarabiei. Promovarea unei noi generații de ierarhi, în selectarea căreia au contat deopotrivă diplomele și responsabilitatea eclezială. Prima gospodărire canonică a diasporei românești de dată recentă. O puzderie de locașuri făcute sau refăcute, printre care Sf. Spiridon-Vechi. Solidaritatea cu sârbii (martirizați) și curajul de a-l «supăra» pe Alexei al II-lea, omologul său moscovit. Ospitalitatea permanentă pe care i-a oferit-o Patriarhului ecumenic de Constantinopol. Iubirea față de mirenii «anonimi» care-i sărutau mâna, făcându-l să simtă că Hristos nu l-a părăsit. E oare mult? E prea puțin pentru o existență atât de îndelungată? Nu noi – cei rămași de veghe la catafalcul patriarhal – suntem chemați să răspundem. Dumnezeu e singurul Care va hotărî soarta veșnică a robului Său Teoctist, însă hotărârea lui ne scapă”.

(Fragment din articolul „Doliu în alb” de Teodor Baconsky, apărut în ziarul Cotidianul, 1 august 2007)

Sprijiniți biserica din Bichișciaba

Oamenii de bună credință, care doresc să ajute la restaurarea bisericii ortodoxe din Bichișciaba, pot face donații pe numărul de cont:

10402623-00017129-00000004
Banca K&H, Jula

„Fără a fi neapărat strălucitor, omul avea un secret. Nu poți parcurge 92 de ani de istorie românească – două războaie, teroarea comunistă și declinul societal din tranziție – dacă nu ești «cineva». Dar cine era, în fond, Patriarhul? Veți parcurge zilele acestea amintirile unor «martori privilegiați», care vor căuta să-și dovedească intimitatea cu cel plecat. Abia atunci veți înțelege de ce multor oameni le-a fost Patriarhul mentor, binefăcător, naș de călugărie sau episcopie, aliat important sau «dușman exemplar», pe care moartea îl prefăcea acum în prieten din păcate nedreptățit (...) Născut sub

zodia Vărsătorului, patriarhul era chemat să fie lider, și încă noul care știe să combine manevra cu viziunea de ansamblu. A traversat, providențial, întinse câmpuri minate. Să te acomodezi cu Dej și Ceaușescu, după ce ai crezut în România naționalistă a lui Stăniloae și Nae Ionescu, înseamnă să cunoști infernul și să nu disperi. Să asisti la travestiul democratic al fostei nomenclaturi și să nu-ți pierzi respectul față de oameni înseamnă să faci proba umorului metafizic. În aparență, Patriarhul lucra defensiv și își amâna deciziile. Pe dedesubt, el conserva Tradiția Bisericii prin

GHID INTERNET

Cum realizezi
propriile imagini

Acum, dacă știi cum să inserezi imagini într-o pagină, poți încerca să folosești propriile tale imagini. Pentru asta, va trebui să le transformi într-un format digital pe care să-l poți stoca pe computerul personal. Imaginile digitale sunt imagini normale convertite într-un mod numeric pe care computerul îl citește pentru a putea afișa poza.

Ce este rezoluția?

O imagine digitală se compune din punctișoare extrem de fine, denumite pixeli. Fiecare pixel reprezintă o singură culoare, dar pixelii sunt așa de mici, încât, atunci când privești întreaga poză, culorile apar îmbinate armonios. Imaginea digitală îți spune cu exactitate computerului poziția și culoarea exactă a fiecărui pixel. Imaginile digitale pot fi salvate în diferite feluri. Unele tipuri de fișiere sunt mai convenabile paginilor web decât altele. Cu cât o imagine se împarte în mai mulți pixeli, cu atât mai armonios se îmbină culorile ei. Densitatea pixelilor e denumită „rezoluție” și se măsoară în „puncte per inci” (dpi).

O imagine cu rezoluție ridicată pare foarte clară și foarte curată, dar fișierul ocupă mult spațiu pe disk. O imagine cu rezoluție mică ocupă mai puțin spațiu, dar poate părea foarte neclară. Dacă vrei să tipărești o imagine pe hârtie, vei avea nevoie de o rezoluție mare, dar imaginile dintr-o pagină web se vor vedea în general bine la o rezoluție de 72 dpi.

Cum obții imagini digitale

Există mai multe posibilități de a crea imagini digitale. Dacă vei crea imaginea într-un program de grafică pe computer, precum Microsoft Paint, atunci ea va fi salvată automat într-un format digital. Câtă vreme o salvezi în formatul în care trebuie o poți insera direct în pagina web. Dacă dispui de o cameră foto digitală, pozele făcute se vor salva în format digital. Apoi le poți descărca pe un computer, cu ajutorul programelor achiziționate o dată cu camera. De asemenea, poți folosi programele pentru a converti imaginea într-un format grafic adecvat afișării pe Internet. E posibil să fii nevoit să o micșorezi reducându-i rezoluția. Imaginile și fotografiile mai pot fi convertite în imagini digitale și în cazul în care dispui de un scanner. Un scanner funcționează ca un fotocopiator, atâta doar că în loc să producă o copie a documentului tău, va produce o imagine digitală. Scanerele performante, folosite în tipografii și edituri costă o mulțime de bani, dar există și variante ieftine special produse pentru a fi folosite acasă.

Cei 7 ani
de acasă

Cum mâncăm?

Când suntem la masă, acasă sau în vizită, respectăm următoarele reguli:

❖ Renunțăm la orice năzdrăvănie cât timp suntem așezați la masă.

❖ Ocupăm scaunul indicat de cel care așează masa: mama, bunica, gazda etc.

❖ Așteptăm să se așeze toți la masă și numai după aceea începem să mâncăm. Dacă suntem în vizită, începem să mâncăm numai după ce ne invită gazda.

❖ Folosim tacâmurile: lingura, cuțitul, furculița, lingurița. Este bine ca, acasă, să exersăm cât mai mult în această direcție, adică în folosirea tacâmurilor.

❖ Nu batem în masă, în pahare sau în farfurii cu tacâmurile, nici nu gesticulăm cu tacâmurile în mână.

❖ Dacă mâncarea este fierbinte, nu suflăm în ea, pentru a o răci, pur și simplu așteptăm să se răcească.

❖ Nu ne așezăm coatele pe masă. Când mâncăm, ne putem sprijini antebrațele de marginea mesei.

❖ Tacâmurile, paharele și ceștile se țin cu toată mâna, cu degetele strâns unite, fără a ridica degetul mic. Nu le ținem nici foarte strâns, cu mâna făcută pumn, nici prea lejer, pentru a nu le scăpa la cea mai mică mișcare.

❖ Lingura, lingurița și cuțitul se țin întotdeauna în mâna dreaptă.

❖ Furculița se ține în mâna stângă la felurile de mâncare pentru care folosim în același timp și cuțitul (friptură, sarmale, roșii, cașcaval etc.). Când mâncăm numai cu furculița, o ținem în mâna dreaptă.

❖ Atunci când rupem pâinea și când bem, sprijinim cuțitul și furculița de marginea farfuriei.

❖ Când am terminat de mâncat, cuțitul și furculița se așează în farfurie, paralel.

❖ Nu introducem cuțitul în gură pentru nici un motiv.

❖ Cuțitul se ține de mâner.

❖ Lingura, lingurița și furculița se ridică la gură. În același timp, ne și aplecăm foarte puțin.

❖ Nu ținem cu mâna farfuria din care mâncăm.

❖ Nu înclinăm farfuria pentru a lua ultima picătură de ciorbă sau supă.

❖ Pâinea se ia din coșul de pâine cu mâna. Nu cu furculița și nici cu cuțitul.

❖ Nu mușcăm din pâine. Rupem cu amândouă mâinile, pe măsură ce avem nevoie, bucăți potrivite din felia de pâine. Nu rupem pâinea cu o singură mână și nici nu o tăiem în bucățele cu cuțitul.

❖ Nu vorbim cu gura plină.

❖ Folosim ori de câte ori este nevoie șervețelele sau șervețele. Obligatoriu, le folosim înainte de a bea.

❖ Șervețele (din pânză) se așează pe picioare (în poală), înainte de a începe să mâncăm. Sau, pur și simplu pe masă, lângă farfurie, pentru a le avea la îndemână. Nu se prind de gulerul cămășii și nici nu se agață de nasturii bluzei.

❖ Nu bem când avem gura plină.

❖ Mestecăm mâncarea,

având buzele lipite, fără a plescăi.

❖ Supa și ciorba se mănâncă fără a sorbi zgomotos. De asemenea, laptele și ceaiul se beau fără a sorbi zgomotos din cană.

❖ Se mănâncă cu mâna: sandvișurile, pateurile, fursecurile, alunele, strugurii, cireșele, vișinele, căpșunile (dacă nu s-a pus frișcă deasupra).

❖ Se mănâncă cu lingurița: ouăle moi, tortul, înghețata, orezul, grișul cu lapte, budinca.

❖ Merele și perele se taie în patru pentru a putea fi curățate de sâmburi. Dacă le curățăm de coajă, aceasta se pune în farfurie și nu pe fața de masă.

❖ Portocalele și mandarinele se curată de coajă cu cuțitul.

❖ Când ne ridicăm de la masă avem grijă să nu tragem după noi fața de masă.

❖ Acasă, ajutam la strângerea mesei, fără a aștepta să fim rugați de mama. Dacă suntem în vizită, după ce ne-am ridicat de la masă nu ne oferim să strângem masa sau să spălăm vasele. Acestea sunt problemele gazdei.

„După un an trebuie să-i las să zboare mai departe”

La Liceul „N. Bălcescu” din Iula și în această toamnă a pornit un an pregătitor, pentru acei elevi care vor să învețe limba română în mod intensiv, iar peste 12 luni să devină elevi ai clasei a noua. Profesoara celor 9 elevi înscriși la aceste cursuri este **Florica Santău**, care a vorbit cu emoții despre aceste cursuri, la fel ca elevii săi.

– *Sunteți profesoara anului pregătitor de la Liceul „N. Bălcescu”. Cu ce impresii au trecut primele zile de școală?*

– Vă spun sincer că nu este deloc ușor să lucrezi în anul pregătitor. La noi faptul că există o astfel de clasă pregătitoare este o curiozitate din mai multe puncte de vedere: în primul rând, la Iula, în alte licee nu au posibilitate de a porni o astfel de clasă. În al doilea rând, pentru că după informațiile mele, în țară nici un liceu de naționalitate nu a pornit an pregătitor, doar liceul nostru. Pe parcursul anilor au fost și mai mulți, am avut clase și cu 17 copii.

– *Câți tineri au început acest curs?*

– Anul acesta am în clasă 9 copii, un număr tocmai potrivit pentru a învăța o limbă străină, deoarece este clar că pentru ei româna este o limbă străină. Prima săptămână trece cu pronunțarea corectă a diferitelor sunete, care nu există în limba maghiară. Bineînțeles, nu pot să-i sufoc cu legi gramaticale și fonetice. Învățăm structuri, propoziții model pe care le însușesc. După primele zile sunt capabili să se prezinte foarte pe scurt și simplu. Înainte de toate, trebuie să le faci voie de a învăța. Trebuie să le fii colegul lor în primele săptămâni, luni. Deci, nu poți face pe profesorul, căci așa nu merge. Trebuie să ai metode aparte, trebuie să ai foarte multă răbdare. Prima zi am făcut cunoștință, a doua zi am început munca.

– *Câte ore de română au zilnic?*

– Este o situație specială cazul lor, pentru că săptămânal au 13 ore de română, zilnic au trei-patru ore, ceea ce și pentru ei, și pentru mine este foarte obositor. Mai au încă cinci ore de engleză și cinci ore de informatică, matematică, istorie, educație fizică etc., dar scopul acestui an este ca tinerii să însușească limba română la un nivel corespunzător ca să fie capabili să-și continue studiile la liceu.

– *De unde au venit acești copii?*

– Toți sunt din familii mixte sau din familii ungurești, unde nu au învățat nimic românește. Lucru în bucurător pentru mine că în patru ani numai doi copii au părăsit școala din motive personale, dar restul care a făcut anul pregătitor toți au rămas la liceu. Asta înseamnă că, după decizia lor personală, ei vor fi cinci ani elevii liceului nostru.

– *Totuși nu e greu să vă despărțiți de elevi în fiecare an, fiindcă petreceți mult timp împreună?*

– Anul acesta nu numai româna o fac cu ei, ci mai am în plus trei ore retorică și metodică, deci săptămânal au cu mine 17 ore. În fiecare an mă doare sufletul când ne despărțim, pentru că petrec cu ei mai multe ore într-un an, ca un alt diriginte timp de patru ani. Sunt atentă la ceea ce se întâmplă cu ei pe parcurs, până azi se reîntorc cu problemele și cu bucuriile lor. Mă leg sufletește foarte mult de ei, dar tre-

Profesoara Florica Santău și elevii de la cursul pregătitor

buie să-i las să zboare mai departe.

*

Aron Juhasz:

– Eu am venit de la Școala Generală Bay Zoltan. Aș vrea să învăț mult limba română, pentru că atunci pot să merg și în România. Bunicii mei au fost de origine română.

Renata Botas:

– La fel ca și colega mea, și eu am terminat școala generală la Leucușhaz. Vreau să învăț limba română. Am rudeni și în România.

Renata Gyepes:

– Am venit de la școala generală nr. 1 din Iula. M-am înscris aici, pentru că liceul este situat într-o parte foarte frumoasă a orașului și aș vrea să însușesc limba română. Părinții mei nu sunt români.

Dacă însușesc limba pot să discut și cu prietenii din România.

Norbert Ujhelyi:

– Am terminat școala generală la Apatu. Mama mea s-a născut la Marghita, și poate să mă ajute la însușirea limbii.

Katalin Balogh:

– După ce am terminat Școala Generală de la Leucușhaz, m-am înscris la Liceul Românesc din Iula, deoarece călătoresc mult în România la bunici și la tatăl meu. Mama mea tot din România se trage.

David Restye:

– La școala generală nr.1, unde mi-am terminat studiile, nu au predat limba română. M-am înscris aici deoarece după terminarea liceului voi avea mai mari șanse să intru la o facultate. Din familia mea,

numai bunica vorbește puțin românește.

Maria Gyebnar:

– Am venit de la Școala „dr. Mester György” din Aletea. Pe mine părinții m-au îndrumat la Liceul Românesc din Iula. Mama mea și bunica sunt române.

Henrietta Horvath:

– Am fost elevă la școala din Leucușhaz. Fostul meu diriginte mi-a propus acest liceu. În familia mea, numai bunica vorbește românește.

Beata Bledea:

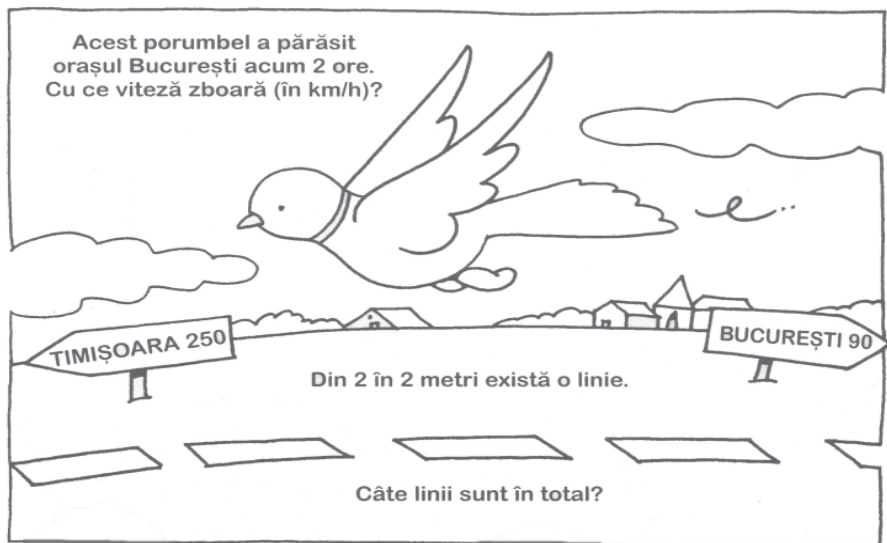
– Am venit de la Școala Generală „dr. Mester György” din Aletea. Am ales această școală, deoarece familia tatălui meu este română și mi-a plăcut limba. Prietena mea este elevă la acest liceu, ea m-a convins să mă înscriu aici. A.C.Cz.

Murphy despre școală

Dacă e verde și se agită, e biologie.
Dacă miroase urât, e chimie.
Dacă nu funcționează, e fizică.
Dacă e de neînțeles, e matematică.
Dacă nu are sens, e ori economie, ori psihologie.

COLȚUL ȘCOLARILOR

Acest porumbel a părăsit orașul București acum 2 ore. Cu ce viteză zboară (în km/h)?

Portrete românești 9.**Eudoxiu Hurmuzachi, un luptător pentru drepturile românilor**

Istoric și om politic român, fiul lui Doxachi Hurmuzachi (1782–1857), căminar, vel Aga, Vornic și al Ilincăi (1796–1858), Eudoxiu Hurmuzachi s-a născut la 29 septembrie 1812, în Cernauca (Bucovina).

Este reprezentantul prestigioasei familii Hurmuzachi, al doilea fiu al soților Hurmuzachi, cel care a reușit să se ridice deasupra tuturor prin studiile istorice pe care le-a făcut la Viena, dar și prin meritele pe care le-a avut în țară. La Viena a studiat dreptul.

Eudoxiu Hurmuzachi militează pentru drepturile românilor din Imperiul Habsburgic și este inițiatorul Colecției Hurmuzachi, culegere de documente privind Istoria românilor, publicată de Academia Română, începând din 1887 (44 volume din care 11 conțin documente adunate de Eudoxiu Hurmuzachi).

În anul 1872 obține titlul de Baron Hurmuzachi (Hurmuzaki) și devine membru titular al Academiei Române.

Eudoxiu Hurmuzachi își dedică întreaga viață străngerii de mii de manuscrise și documente despre istoria românilor. Revoluția de la 1848 îl prinde la Viena, unde face parte din garda națională. În toamna aceluiași an, se întoarce în Bucovina unde începe să scrie la gazeta în limba română „Bucovina”. Participă la mișcările care aveau drept scop introducerea limbii românești ca limbă de predare la Institutul de studii teologice și înființarea unei catedre pentru limba și literatura românească la Institutul de studii filosofice din Cernăuți.

În anul 1849 face parte din delegația de la Kremsier și este unul din semnatarii

Petițiunii care a avut ca rezultat recunoașterea Bucovinei ca țară de coroană cu titlul de ducat autonom al imperiului austro-ungar. După 1850, după potolirea mișcărilor politice, și-a continuat studiile istorice din arhivele statului de la Viena, timp în care duce la îndeplinire și misiunea încredințată de locuitorii din ținutul Câmpulung de a le recâștiga pământurile luate. Drept recunoștință, locuitorii din Câmpulung i-au ridicat o movilă de piatră, numind-o movila lui Hurmuzachi.

În anul 1861 este ales în Dieta Bucovinei și în Camera Deputaților a Consiliului Imperial din Viena. Eudoxiu este numit de împărat „președintele” Dietei Bucovinei, post pe care îl deține până la sfârșitul vieții.

Cunoștea opt limbi: germana, italiana, franceza, engleza, neogreaca, polona, latina și slavona.

Miile de documente pe care le-a cules de-a lungul vieții, din arhivele imperiului austro-ungar, au stat la baza istoriografiei moderne: peste douăzeci de mii de pagini de manuscrise din istoria românilor cuprind perioada 1218–1818.

Tezaurul este format din două părți: o istorie prelucrată în limba germană și o colecție de documente în copie. „Fragmente zur Geschichte der Rumaenien”

apare în cinci volume și cuprinde istoria de dinaintea întemeierii Principatelor, starea bisericii greco-răsăritene în Ardeal și fragmente din istoria lui M. Viteazu, Constantin Brâncoveanu și a perioadei 1604–1782.

După moartea lui Eudoxiu, fratele său Gheorghe Hurmuzachi donează Biblioteca Țării din Cernăuți 975 opere, în 963 de tomuri și 1063 fascicule. De teamă ca arhiva să nu fie confiscată, Titu Maiorescu, Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice în Principatele Unite, preia arhiva lui Hurmuzachi și o expediază în lăzi, la București.

În 1879, primul volum din seria de cinci ale tratatului lui Eudoxiu Hurmuzachi, „Fragmente din istoria românilor”, vede lumina tiparului. Volumul este tradus în vara anului 1878 de către poetul Mihai Eminescu.

A P E L

Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Jula și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Jula, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Eleve de la școala românească, în fața Cetății Julei, în anul 1956
(Fotografie din arhiva profesoarei Irina Garami)

Site în pregătire:

www.episcopiagyula.eu

Rugăciuni ecumenice la Sibiu

Peste 2500 de delegați oficiali, printre care lideri ai bisericilor creștine, înalți prelați din toate bisericile din Europa, reprezentanți ai instituțiilor europene și politicieni au participat săptămâna trecută la Sibiu, la cea de-a treia Adunare Ecumenică Europeană, organizată pentru prima dată într-o țară majoritar ortodoxă. La eveniment a participat și Prea Sfinția Sa Siluan, Episcop al Julei.

Cele câteva mii de pele-rini prezenți la cea de-a III-a Adunare Ecumenică Europeană au transformat zona istorică a orașului Sibiu într-un cartier gene-

Mesajul final adoptat, sâmbătă, de Adunarea Ecumenică Europeană de la Sibiu, include zece recomandări, printre care figurează continuarea dialo-

Hristos este mai puternică decât întunericul și resemnarea, fatalismul, frica și indiferența", se arată în text.

Se reliefează că la Sibiu a fost simțită încă o dată „rana dureroasă a diviziunii dintre bisericile noastre”, determinată de evoluțiile culturale și istorice diferite ale creștinismului din estul și vestul Europei. Drept urmare, sunt recomandate: reînnoirea misiunii de a-L

mune pe plan social și cultural.

În document este stipulată respingerea oricărei forme de antisemitism, dar și solidaritatea cu creștinii din Orientul Mijlociu, Irak și alte zone ale globului, unde această comunitate este minoritară. Se face de asemenea apel la creștini să respecte libertatea religioasă a celorlalți.

„Cerem tuturor statelor europene să pună capăt reținerii ilegale a migranților, să facă eforturi pentru a asigura imigrația legală, integrarea migranților, a refugiaților și a solicitanților de azil, să susțină unitatea familiei, să combată traficul de persoane, precum și exploatarea sau traficul ființelor umane”, prevede mesajul AEE.

„Europa a fost inițial un proiect politic, pentru a asigura pacea, dar acum trebuie să devină o Europă a oamenilor, mai mult decât un simplu spațiu economic”, se precizează în text, apreciindu-se totodată angajamentul instituțiilor europene pentru un dialog deschis cu bisericile de pe continent.

Se menționează, de asemenea, că violența și terorismul în numele religiei sunt, de fapt, o negare a religiei și se face apel la menținerea păcii.

„Creștinii trebuie să fie

eliberați de frică și avariție – lucruri care ne fac să trăim într-un mod egoist, îngust și lipsit de vitalitate”, a mai apreciat comisia de redactare a mesajului.

Atrăgându-se atenția asupra faptului că procesul de globalizare economică și împărțirea societății în învingători și învinși are efecte nedorite pe plan social și ecologic, li se recomandă creștinilor europeni să susțină obiectivele Națiunilor Unite în vederea diminuării sărăciei (se atrage în mod special atenția asupra situației grave din Africa).

Este indicată lansarea unui proces consultativ privind responsabilitatea Europei față de probleme precum: protejarea mediului, evoluția corectă a procesului de globalizare, respectarea drepturilor minorităților etnice (comunitatea romă este menționată în mod special).

O altă recomandare a mesajului este susținerea unor inițiative precum anularea datoriilor și încurajarea comerțului onest.

Cea de-a zecea recomandare este ca perioada 1 septembrie–4 octombrie să fie dedicată rugăciunilor pentru protejarea Creației și promovarea unui stil de viață în concordanță cu principiile protejării mediului.

A.L.B.

ral al celor mai puternice biserici creștine, reprezentate la cel mai înalt nivel. Organizată în comun de Conferința Bisericilor Europene și de Consiliul Conferințelor Episcopale Catolice din Europa, evenimentul a avut ca temă de dezbatere „Lumina lui Hristos luminează tuturor. Speranță pentru reînnoire și unitate în Europa”, accentul punându-se pe Persoana Mântuitorului Iisus Hristos.

Adunarea Ecumenică, la care au participat înalți prelați din toate țările europene, a fost o sărbătoare și o mărturie comună la finalul căreia s-a adâncit cunoașterea și s-a consolidat respectul față de diferențele tradiției religioase. Mai mult, s-au întărit legăturile ecumenice între bisericile creștine. La finalul reuniunii, reprezentanții bisericilor creștine au transmis un mesaj comun asupra pașilor ce trebuie făcuți pentru creșterea unității între biserici și pentru rezolvarea problemelor societății moderne.

gului interreligios, organizarea de acțiuni comune și stabilirea perioadei de 1 septembrie–4 octombrie ca interval dedicat rugăciunilor pentru protejarea Creației.

În documentul adoptat, după ce în prealabil delegații bisericilor din Europa au făcut observații pe marginea a două variante intermediare, mai recomandă: promovarea principiilor Cartei Ecumenice, protejarea naturii, încurajarea comerțului onest și diminuarea sărăciei.

În mesaj s-a precizat că cea de-a treia Adunare Ecumenică de la Sibiu a fost marcată în mod deosebit de „bogăția tradiției și spiritualității ortodoxe”.

Se arată de asemenea că la Sibiu sunt reînnoite angajamentele asumate deja la întâlnirile ecumenice de la Basel și Graz, exprimându-se regretul față de faptul că până acum nu au fost împlinite o parte dintre ele. „Oricum, încrederea noastră în puterea transformatoare a luminii lui

proclama pe Iisus ca Lumina și Salvatorul lumii, continuarea dialogului pentru recunoașterea mutuală a botezului, efectuarea de rugăciuni pentru celelalte confesiuni, de pelerinaje ecumenice, de acțiuni co-

Regele Mihai, contemporanul tuturor Patriarhilor României

Majestatea Sa Regele Mihai I al României a trimis un mesaj Bisericii Ortodoxe Române, cu ocazia Adunării Ecumenice Europene de la Sibiu.

Regele amintește în scrisoarea sa de colaborarea dintre coroană și BOR, pe principiul bizantin al „simfoniei” celor două puteri, laică și spirituală, colaborare începută chiar din primele ani de independență a statului român. „Autocefalia, care a venit la patru ani după ce regele Carol I a declarat România stat independent și suveran, ca și patriarhatul, consfințit la trei ani după încoronarea

de la Alba Iulia a bunicilor mei, Ferdinand și Maria, sunt momente vitale ale destinului nostru. Carol I și Ferdinand erau catolici, iar Maria protestantă. Această nu i-a împiedicat să scrie cea mai însemnată pagină din istoria modernă a României”, arată Biroul de presă al regelui Mihai.

Suveranul a fost contemporan cu toți Patriarhii României de până acum: Miron, Nicodim, Iustinian, Iustin și Teoctist. „De aici izvorăște ecumenismul pe care îl găzduim cu bucurie și cu mândrie la Sibiu, în anul 2007: din pătimirile noastre comune, pe

continentul european, în ultima sută de ani”, este de părere Mihai I. Regele pledează, în mesajul său, pentru simbioza dintre „binefacerile unui sistem care împletește prosperitatea cu libertățile și democrația”, specifice lumii occidentale, cu valorile tradiției creștine.

Mihai I consideră că lumea capitalistă are nevoie și „de alte valori binecuvântate: generozitatea, responsabilitatea, loialitatea și credința”. Fără aceste valori, nescrise în vreo constituție, nu poate exista viitor demn pentru Europa, conchide suveranul român.

Învățase și ea la liceu (făcuse câteva clase, dar, lucru frecvent pe atunci, părinții n-o mai putuseră ține) că pământul e rotund, că e o planetă care se învârtește în jurul soarelui și că distanța dintre pământ și cea mai apropiată stea... da' nu, aceste lucruri n-o turburau deloc, n-avea sentimentul că sunt adevărate, erau simple *lecții*, care trebuiseră să fie învățate, în timp ce Dumnezeu era real, nu fusese învățat, ci se născuse cu el în suflet... Cum? Tot așa de simplu cum nu se născuse în mine; cuvintele „dacă da Dumnezeu” sau „dacă ne-a ajutat Dumnezeu” sau „s-a supărat Dumnezeu pe noi”, rostite în casă, auzite și pe stradă și confirmate solemn în biserică, prinseseră în ea rădăcini adânci, în timp ce la mine nu prinseseră, fuseseră spulberate de primul gând care îmi venise într-o zi când mă întrebasem asupra locului propriu-zis unde putea să stea Dumnezeu. Răspunsul că stătea „în ceruri” mă făcuse să dau capul pe spate și să izbucnesc într-un răs sarcastic. Care ceruri? Existau mai multe? Eu aflasem că era unul singur, de câteva sute de kilometri înălțime, după care urma întunericul. Unde stătea deci Dumnezeu, unde erau raiul și iadul, în Sirius, în Vega? Sau poate mai departe? În Dostoievski un personaj ironizează pe altul care îl suspecta că ar crede în acel Dumnezeu cu barbă și în acel iad cu tavan în care dracii înfig furca în tine și te țintuiesc cu ea de acest tavan. În primul rând chiar cuvântul furcă ar naște nedumeriri. Furca are o coadă de lemn și vârful are trei brațe de metal. Ei bine, de unde luau dracii lemn și cine le turna fierul? Iadul nefiind plasat pe pământ, unde puteau fi făcute furcile? Nici Dante nu se turbură de aceste detalii în *Infernul* lui. Dostoievski are aerul să spună că aceste întrebări sunt naive, e vorba de un cu totul alt Dumnezeu. Care? Nu se putea ca mama să nu fi știut că fulgerele și tunetele din timpul unei revărsări a cerului aveau o cauză precisă, totuși, înspăimântată, se închina când geamurile casei noastre erau zgâlțâite de suflul trăsnetelor apropiate. În același timp știa că există o lume invizibilă de ființe care ne puteau îmbolnăvi. Se scula dimineața de tot, în plină iarnă, și

Marin Preda

Cel mai iubit dintre pământeni

(fragmente 3)

deschidea toate geamurile odăii în care dormeam și la întrebarea furioasă a tatei: „ce te-a apucat?” răspundea decisă: „să iasă microbii”. În același timp eu venisem pe lume ca „un dar al lui Dumnezeu”.

Casa din care fusese pețită era plină de fetele unui funcționar de la primărie, ea fiind cea mai mare și, deși avea surori mai mici și mai frumoase, monteurul de avioane se lăsase prins în complotul subtil al familiei funcționarului. Când se ducea în vizite, surorile ei îl primeau prost îmbrăcate și pieptănate, tăcute și absente, în timp ce numai sora lor mai mare arăta elegantă, servind ea la masă musafirii, vorbind numai ea, și încă cum, ca să se arate apoi după măritiș că nu-i plăcea nici să se îmbrace așa de bine și nici să vorbească atât de mult ca în acele vizite ale tatălui meu. Dorința unei fete de a se mărita poate să fie atât de vie, să pornească adică atât de mult din adâncul ființei ei, încât poate să pară și în cele din urmă să fie chiar îndrăgostită. Furios dar și amuzat de slăbiciunea lui, în fond încântat și nepăsător, tata nu înceta s-o înțepte chiar și după ce eu mă făcusem mare: „fă, într-o zi tot te trimite eu acasă și o divorțez pe sora ta mai mică și mă însor cu ea”. Această soră, măritată cu un mototol, era cu adevărat îndrăgostită de tata. Când venea în vizite la noi, deși o însoțea bărbatul, sub adăpostul rudeniei îl pupa pe tata și îl strângea în brațe și îl trăgea de păr prinsă de o veselie atât de mare încât ai fi zis chiar că e o stricată, dacă spre sfârșitul vizitei n-ar fi apărut pe chipul ei un fel de tristețe gravă și resemnată. Asta e, părea să spună, nu ne mărităm cu cine vrem, puteam eu să fiu nevasta acestui om, dar atunci cine ar mai fi luat-o pe surioara mea mai mare? Tata se simțea bine cu această dragoste a cumnatei, dar nu se lăsa ispitit să-i răspundă, cum auzea că se întâmplă în alte case. Îi ajungeau, se pare, acele clipe când mama, încă în casa părinților ei, îl întâmpina plină de viață și de afecțiune. Afecțiunea ră-

măsese, dar strălucirea ei de atunci se potolise. Într-un fel, îi lăsa lui libertatea de bărbat, putea face ce vrea, să-i dea doar atâția bani cât avea el chef, să lipsească de-acasă, să întârzie în bodegi la aperitive cu prietenii, să n-o îmbrace luxos, să n-o scoată în lume... Ce bărbat putea părăsi o astfel de femeie? Dar care erau bucuriile ei în această viață? Cum, dar nu erau puține! Când spăla, de pildă, cu capul aplecat în cazan (o găseam adesea astfel venind de la școală) mama arăta atât de liniștită și de frumoasă încât acest spălat mi se părea un ritual misterios și nu trudă umilitoare.

Mica noastră casă cu grădiniță mi se părea un colț al paradisiului și totdeauna se întâmpla s-o găsesc aplecată asupra a ceva; știa să insuflă viață lucrurilor. Toată copilăria mea am băut cafea cu lapte dintr-o frumoasă ceașcă de porțelan, cu flori roșii și albastre. Mișcările mâinilor mamei, când mi-o puneă înainte, erau atât de încetinite și îmi sugerau atât de curios sentimentul că această ceașcă nu e un simplu obiect care putea fi schimbat, încât fără să știu de ce (fiindcă mama nu-mi spunea nimic) impulsurile mele de copil se armonizau și-mi beam cafeaua

aplecă cu grijă asupra mesei. Nu obiectul mi se părea de preț, ci sufletul mamei împrăștiat în lucruri. Această ceașcă există, cred, și astăzi, deși mama a murit... Nu toți oamenii se simt bine într-o implicare în viața obiectelor create de mâini umane destoinice care le făcuseră, pe cât era mama în a le feri, în a-și păstra bogăția sufletului având grijă să nu o risipească de dezordine pe care ar crea-o eliminând un lucru din viața ei, de care sunt legate clipe de preț, ziua când l-a cumpărat, când era poate fericită, când afară era poate primăvară, când vocile oamenilor, zgomotul străzii, zborul vrăbiilor aveau în ea un ecou magic, mâna bărbatului care o strângea pe a ei îi dădea un fior subtil, adânc, diafan... Mama a murit lăsând în șifonier o scurteică de catifea din tinerețe, mai durabilă decât viața ei... Poate că starea de spirit a generațiilor se schimbă? Oricum, se cristalizează diferit, din amalgamul de pasiuni care o domină. Se va vedea chiar la mine, de timpuriu.

Tatăl meu nu se gândi s-o gonească pe mama nici după ce anii trecând ea nu-i dăruia copii. Mama nu se neliniști și nici nu se duse la doctor, ci la biserică. Femeie tânără, stătea

printre babe și lungă vreme îngenunchea în fața icoanei Maicii Domnului, cu gândul îndreptat spre ea, cea preacurată care, fecioară fiind, născuse prin sfântul duh. Sfânt sau nu, avusese cu el un copil, putea deci s-o roage, și e de închipuit ce se întâmplă cu mama când nu mult după aceea rămase însărcinată. Fără să devină bigotă agresivă, cum erau atâtea altele, i se dezlegă totuși limba și păstrându-și secretul sufletului, adică nedorind să convertească pe nimeni spre lumea de miracole a credinței, începu să interpreteze timid, dar cu hotărâre nenorocirile altora ca fiind o consecință a grelelor păcate pe care le săvârșiseră în viață, ei sau înaintașii lor, mergând înapoi până la nouă neamuri și care nu întârziu să-și ceară „răsplata”. „Cine te-ar auzi vorbind, îi spune atunci tatăl meu, ar crede că neamurile tale de-acum și cele nouă din urmă au fost niște sfinți!” Tata nu era sarcastic și nici ispitit să facă speculații de acest fel, dar ceva nu-i plăcea din spusele mamei. „Ceea ce spui tu, continua el, e de o prostie nemaiauzită. Ai tăcut atâția ani ca să înceapă mintea ta să cadă în doaga babelor. Ia vezi! Mie nu-mi trebuie babă în casă...”

Și începea să-și repete vechile amenințări, voalate acum, fiindcă eram mare și nu trebuia să aud eu, dar destul de clare ca să le înțeleg. „Îmbracă-te și tu mai bine, continua, mai du-te și tu la coafor, dă-ți cu pudră și cu ruj și mai lasă biserica.”

Mama avea destul humor ca să suradă de furia lui, îi spunea „e numai gura de tine!”, nu-i urma sfatul decât în parte, își mai cumpăra câte-o rochie, dar sprâncenele ei erau subțiri de la natură și bine arcurite, părul și-l spăla și-și făcea singură un coc la cea-fă, iar chipul alb n-avea nevoie de pudră și buzele frumoase, care mă sărutau și îmi șopteau cuvinte de alint, rămăneau așa cum i le știam și cum i le vedeam de-aproape, curate, puțin deschise parcă de extaz când mă pieptăna, înainte de a pleca la școală și seara când mă culca și mă închina, stând umilă, adesea în genunchi în fața mea ca în fața unei zeițe care în mod bizar îi și semăna la trăsături, copilul ei și în același timp „al lui Dumnezeu”...

Adio, Pavarotti

Celebrul tenor Luciano Pavarotti s-a stins din viață joia trecută, la vârsta de 71 de ani. El suferea de cancer la pancreas, fiind operat în iulie anul trecut. Internat în spital în stare gravă la 9 august, Pavarotti a fost externat pe 25 august și a continuat tratamentul acasă, la Modena, dar starea sa s-a înrăutățit continuu.

Cu prezența sa fizică masivă, dar dublată de o voce strălucitoare și o grație firească, Luciano Pavarotti rămâne una dintre marile figuri ale scenei lirice și, în același timp, un simbol al Italiei.

A.L.B.

Curiozități

- ❖ Statul sud-american Peru și-a câștigat ultimul independența față de Europa.
- ❖ În 1946 a fost proclamată Filipine republică independentă.
- ❖ Protectoratul britanic Bechuanaland a devenit independent în anul 1966 sub numele de Botswana.
- ❖ În anul 1793 Napoleon Bonaparte a devenit cel mai tânăr general al Revoluției Franceze.
- ❖ Pentru insula Helgoland, Wilhelm al II-lea a dat la schimb în anul 1890 insula Zanzibar.
- ❖ Regiunea africană Somalia a fost anexată Italiei în anul 1889.
- ❖ Reporterul american Peter Arnett a relatat în direct din Bagdad despre atacul trupelor aliate în primul Război din Golf.
- ❖ Acordul de încetare a focului în Vietnam a fost semnat în 1973 în Paris.
- ❖ Regina Franței, Maria de Medici a fondat în anul 1602 azilul Charité, din Paris.
- ❖ Memoriul privind situația românilor din Transilvania, elaborat în 1791 de membrii Școlii Ardelene se numește Supplex Libellus Valachorum.
- ❖ Președintele Rusiei Boris Elan s-a retras din funcție în anul 1999 în seara de Anul Nou.
- ❖ Sub domnia regelui Wilhelm I a devenit Otto von Bismark cancelar prusac în anul 1862.
- ❖ Omul politic sud-african și magnatul economiei, Harry Oppenheimer a murit în anul 2000.
- ❖ Carol I, nepotul Mariei Stuart a fost executat în anul 1649.
- ❖ Statutul internațional de stat neutru este specific Suediei, începând din 1815.
- ❖ Scriitorul francez Emil Zola a scris în anul 1898 articolul „Acuz...!” în care acuza statul ca urmare a afacerii Dreifuss.
- ❖ Gregory Goodwin Pincus a inventat în anul 1954 pastila anticoncepțională.
- ❖ Între anii 1309–1378 papa și-a avut scaunul la Avignon în loc de Roma.
- ❖ Francisco Flores Perez a devenit președinte în anul 1999 în El Salvador.
- ❖ Statul Bolivia a fost denumit după numele luptătorului pentru libertate Simon Bolivar.

Cele mai interesante cimitire

Dacă sunteți interesați de sculptură și arhitectură și vreți să vă condimentați un pic concediul, site-ul travel.discovery.com vă recomandă să faceți o vizită la mormintele unor personaje celebre, precum Bob Marley, Bruce Lee sau soția lui Jack Spitecătorul. Pentru un plus de adrenalină, vizitați-le noaptea, însă nu uitați totuși să vă luați lanterna.

Dacă aveți drum prin Paris, puteți să vă abateți și pe la mormântul lui Oscar Wilde (1854–1900). Scriitorul irlandez a murit în Franța și a fost înmormântat în umilul cimitir Bagneux. După 9 ani, cei care i-au apreciat opera au considerat că trebuie să fie mutat într-unul demn de el, așa că i-au dus rămășițele pământești în Cimitirul Père Lachaise. Sculptorul american Jacob Epstein a lucrat trei ani la un monument închinat lui Wilde. În 1914, când l-a terminat, conducerea cimitirului a considerat opera indecentă, iar autorul a trebuit să facă unele retușuri.

Bruce Lee și fiul său, Brandon Lee, se odihnesc într-un cimitir din Seattle, Washington. Cei doi au fost înmormântați unul lângă altul. Bruce Lee (1940–1973) și Brandon (1965–1993) au morminte simple, emoționante. Piatra funerară a lui Bruce Lee este de culoare roșie, iar a lui Brandon, neagră. Ambele au fost scrise cu litere de aur, atât în limba engleză, cât și în chineză.

Jim Morrison (1943–1971) a fost înmormântat la Paris. Din 1971, de când s-a stins din viață, fanii continuă să aducă flori la cimitir. Mormântul este unul dintre cele mai vizitate din Franța. Cu toate acestea, este și unul dintre cele mai vandalizate. Nu au fost puțini cei care au lăsat în urmă: graffiti, lumânări topite și gunoi. În semn de respect, în 1997 a fost curățat, iar acum este păzit.

Fanii lui Bob Marley, care au drum prin Jamaica, îi pot face o vizită idolului lor. Unde? În Nine Miles, orașul în care s-a născut regele reggae. După ce a murit de cancer la vârsta de 36 de ani, Bob Marley a fost adus acasă.

La câțiva pași de locuința sa, a fost ridicat un mausoleu alb. În 1991, guvernul jamaican a declarat ziua în care s-a născut Bob Marley, 6 februarie, zi națională. Lângă mausoleu a fost ridicată o scenă, pe care, an de an, se organizează concerte în memoria lui.

Mormântul lui Emily

Mather, soția presupusului Jack Spitecătorul se află în Carlton, Australia. Ea s-a căsătorit cu Frederick Bailey Deeming în Anglia și, la scurt timp, s-au mutat în Australia. Aici și-a găsit sfârșitul, la 26 de ani, omorâtă de soțul ei. Înainte să fie executat pentru crimă, Deeming a mărturisit că el era Jack Spitecătorul.

Tennis

Întâlniri amicale între medici
din România și Ungaria

Clubul sportiv din Vésztő, singurul oraș care a jucat în devizia județeană de tenis, s-a format în 1989, cu meritul medicului de familie dr. Anton Moldovan, care este medic în oraș de aproape 20 de ani și este un mare iubitor al tenisului de câmp. Baza sportivă a orașului Vésztő se mândrește cu trei terenuri de tenis, acestea fiind primele terenuri iluminate din județul Bichiș. Clubul sportiv are 20 de membri, printre care se numără și medici români din Ungaria. Membrii clubului se întâlnesc anual cu jucători de tenis, medici din Târgul Mureș. Anul acesta întâlnirea amicală a avut loc în perioada 23-26 august. Amănunte despre relațiile care durează de mai bine de 10 ani ne-a dat organizatorul întâlnirii dr. Anton Moldovan.

- Din 1996 avem această legătură. De atunci, în fiecare an jucăm tenis masculin perechi, bilateral între Universitatea de Medicină din Târgu-Mureș și selecționata județului Bichiș (din care face parte și Clubul sportiv Vésztő). Din această selecționată fac parte 4 medici, dintre care 2 stomatologi, traumatologul dr. Ioan Ciotea și eu, ca medic de familie, împreună cu grupul nostru de prieteni. Această legătură este rezultatul relațiilor mele de prietenie cu dr. Constantin Copotoiu, șeful Clinicii de chirurgie din Târgu Mureș,

Clubul Sportiv Universitar din Târgu Mureș

unul dintre chirurgii cei mai căutați din România, și rector al Facultății de Farmacie și Medicină din Târgu Mureș. Dr. Copotoiu a fost profesorul meu, am jucat de multe ori tenis împreună, iar acum avem o relație de colaborare de peste 11 ani în acest bilateral dintre Clubul Sportiv Universitar din Târgu Mureș și Clubul din Vésztő. În studenție am fost președintele sportiv pe facultate și am jucat în fiecare an în echipa facultății contra echipei profesorilor din facultate. Prof. Copotoiu cu echipa dânsului, în mare parte sunt români din România, iar noi maghiari și români din Ungaria. Aceste întâlniri amicale au pe primul plan tenisul, iar anul acesta pentru prima dată am reușit să-i batem, cu scorul de 10-6. Tot timpul ne-au bătut, ei sunt mai în vârstă decât noi și sunt jucători tare buni, care joacă de mult timp împreună. Întâlnirile noastre se des-

fășurau la Vésztő, iar anul acesta am jucat o zi la Vésztő și o zi la Jula, unde domnul dr. Ioan Ciotea ne-a oferit cele două terenuri de tenis ale dânsului. Întâlnirea s-a încheiat cu jocuri nocturne. Toate întâlnirile noastre sunt foarte reușite, dar ne întâlnim anual odată deoarece cheltuielile sunt foarte mari. Clubul sportiv din Vésztő are ca sponsor principal Primăria orașului, dar pentru că sunt condiții din ce în ce mai grele ne sponsorizăm noi, grupul de prieteni care s-a adunat și fiecare își aduce contribuția lui în măsura în care poate. La costurile de cazare ale oaspeților noștri a contribuit anul acesta parțial și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, dar în general toate cheltuielile le suportă jucătorii personal. Ne-am mai bucurat și de un ajutor important din partea Primăriei Jula și a conducerii Băilor Cetății.

A.L. Butar

Selecționata
județului Bichiș

Gimnastică

Stela și puntea
spre aur

Fără îndoială, vremea gloriei pentru gimnastica feminină românească a apus. Pe ruinele uzinei de campioane de pe vremuri s-a încropit acum un atelier meșteșugăresc care scoate, uneori, câte o sportivă de valoare. Ultimul produs: Steliana Nistor.

România a așteptat cu teamă Campionatul Mondial de gimnastică pe echipe - ediția Stuttgart 2007. Ca niciodată de-a lungul deceniilor, formația feminină nu pornea favorită. Prezente la Mondiale fără vreun superstar, tricolorele păreau sortite plutonului. Norocul avea să le salveze într-o manieră absolut incredibilă. Finala, consumată

În acest vid, a fost rândul Steliane Nistor să facă un concurs excelent, aducând României cea mai mare notă (15,900 puncte) la paralele, acolo unde Izbașa a atins polul opus (cu 13,525).

La 18 ani, „Stela” a ajuns, în sfârșit, în frunte, iar antrenorii așteaptă ca ea să devină „vârful de lance” al României la Olimpiada de

miercuri, 5 septembrie, a fost marcată de evenimente de pomină. România, a început prost concursul. După rotațiile la primele trei aparate (paralele, bârnă și sol), România se „înfișese” pe locul patru, la o diferență enormă de podiumul pe care se aflau, în ordine China, SUA și Rusia. Șocul a venit la ultima rotație, la sărituri, unde evoluau Rusia și România. Ekaterina Kramarenko a cedat psihic și a comis o eroare incredibilă, primind nota 0! Această gafă a trimis Rusia pe locul 8, făcând cadou României bronzul. „E prima oară când se întâmplă așa ceva”, a recunoscut Adrian Stoica, președintele federației române, la finalul întrecerii.

Dincolo de acest deznoadămant neașteptat, tripla campioană olimpică de la Atena, Cătălina Ponor, n-a mai fost locomotiva de altădată. Sandra Izbașa nu s-a ridicat la înălțimea pretențiilor de lider al echipei.

la Beijing. „Steliana și-a urcat nota de plecare la toate aparatele. O văd bătându-se pentru aur la individual cu italianca Ferrari”, are încredere antrenorul Nicolae Forminte. Așadar, România speră din nou. Un „boț” de om, la 1,47 metri și 36 de kilograme, în nici un caz realizat în plan material (tatăl - șomer, mama - croitoreasă), ar putea la anul, să ofere un nou „miracol românesc”.

TVR 1

Luni 17 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.05 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 8.00 Serial. Ducea din Duke Street George Enescu – Plaiurile dorului 10.00 Sănătate pentru toți! **10.30 Grădini de vis. Documentar** 12.00 Serial. Casa magicianului 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Un european ca mine (R) 17.30 Expediție în Borneo 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Serial. Forsyte Saga 20.20 Reflector 20.50 Serial. Neveste disperate 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Nocturne.

Documentar „Grădini de vis”

Marți 18 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.05 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 8.00 Serial. Nicholas Nickleby 9.00 George Enescu – Plaiurile dorului 10.00 Reflector (R) 10.30 Grădini de vis 11.00 Profesioniștii 12.00 Serial. Casa magicianului 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Un european ca mine 17.30 Expediție în Borneo 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Serial. Dolmen 20.20 Linia verde 20.50 Serial. Neveste disperate 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Dresda.

Miercuri 19 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.05 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 8.00 Serial. Nicholas Nickleby 9.00 George Enescu – București 10.00 Hello, Good-Bye! 10.30 Grădini din vis 11.00 Nocturne (R) 12.00 Serial. Casa magicianului 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi (R) 15.00 Bagaj pentru Europa 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Un european ca mine 17.30 Expediție în Borneo 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Poporu' zice! 19.55 Ochiul magic 20.50 Serial. Neveste disperate 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Dresda.

Joi 20 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.05 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 8.00 Serial. Nicholas Nickleby 9.00 Garantat 100% 10.00 Cărămizile vieții 10.30 Grădini de vis 11.00 Replay (R) 12.00 Serial. Casa magicianului 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Lemurienii din Madagascar. Documentar 17.30 Aventuri în lume vie 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Clipe de teatru, clipe de viață 19.25 Teatru. Doctor fără voie 20.50 Serial. Neveste disperate 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Cui i-e frică de Virginia Woolf?

Vineri 21 septembrie

5.00 Tenis: Japonia–România 10.00 Faimoșii cai lipițani. Documentar 11.00 Replay 12.00 Serial. Casa magicianului 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Festivalul Internațional George Enescu 19.00 Jurnalul TVR 20.10 Film. Mincinosul minciñoșilor 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Oldboy.

Sâmbătă 22 septembrie

6.00 Tenis: Japonia–România 9.00 Desene animate 10.00 Serial. Phil din viitor 10.30 Odiseea animalelor 10.40 Colecții celebre 11.35 O vedetă populară 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Agenda Festivalului Internațional George Enescu 13.25 Vile și palate celebre 14.00 Ultimii români. Documentar 15.00 Fotbal: Unirea Urziceni–Ceahlăul 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, surprize 20.50 Jurnalul TVR 21.10 Surprize, surprize 23.10 Film. Justiție finală.

Duminică 23 septembrie

4.00 Tenis: Japonia–România 9.00 Desene animate 10.00 Serial. Phil din viitor 10.30 Viața satului 11.50 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul TVR 13.50 Film. Africanul 15.35 Rene Pape – un rege fără coroană 15.30 Eveniment APTR 17.30 Jurnalul TVR 18.30 Festivalul Internațional George Enescu 20.45 Serial. Ultimă oră. 22.35 Film. Justiție finală.

TVR 2

Luni 17 septembrie

6.00 Amazonia (R) 6.30 Poftă bună! (R) 7.30 ABC... De ce? 8.05 Liber pe contrasens (R) 9.10 Tonomatul DP 2. 10.35 Serial. Noi începuturi 11.35 Atenție, se cântă! 12.35 Hollywood: necenzurat (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.20 Celebritățile timpului tău 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.30 Fotbal: FC Național–FCM Bacău 19.35 Dincolo de hartă 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Romy și Michele: anii tineretii 23.05 Serial. Atingerea răului.

Marți 18 septembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial (R) Aventurile lui Tarzan 7.30 ABC... De ce? 8.05 Coolmea distracției (R) 9.10 Tonomatul DP2. 10.40 Serial. Noi începuturi 11.40 Dincolo de hartă 12.30 Pescar hoinar (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.20 Celebritățile timpului tău 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.20 Celebritățile timpului tău 18.30 Replay 19.00 Lumea de aproape 19.30 Omul între soft și moft 19.00 Ora de știri 21.00 Rugby: România–Scoția 22.45 Serial. Atingerea răului.

Miercuri 19 septembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Aventurile lui Tarzan (R) 7.30 ABC... De ce? 8.05 Serial. Elisa (R) 8.55 Celebritățile timpului tău 9.10 Tonomatul DP2. 10.35 Serial. Noi începuturi 12.30 Lumea de aproape (R) 13.30 E Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.20 Celebritățile timpului tău 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.30 Tenis 20.00 Bugetul meu 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Păine și lălele 23.30 Serial. Atingerea răului.

Joi 20 septembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial. Aventurile lui Tarzan (R) 7.30 ABC... De ce? 9.10 Tonomatul DP2. 10.35 Serial. Noi începuturi 12.30 Omul între soft și moft (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.20 Celebritățile timpului tău 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 18.30 Festivalul Internațional George Enescu 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Războiul pământului.

Vineri 21 septembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 7.30 ABC... De ce? 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Noi începuturi 12.30 Atlas (R) 13.30 Natură și aventură (R) 14.00 Împreună în Europa! 15.20 Celebritățile timpului tău 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.30 Replay 19.00 campionatul de comedie 19.35 D'ale lu' Mitică 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Rugby: Franța–Irlanda 22.45 Serial. Brigada omucideri.

Sâmbătă 22 septembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Bugetul meu (R) 7.00 Medalion folcloric 7.30 Megatehnicus 8.00 Via sacra. Documentar 9.00 Natură și aventură 10.00 Zoom/2. 10.30 Liber pe contrasens 11.30 Lumea azi **12.00 Atenție, se cântă!** 13.00 Campionatul de comedie (R) 13.30 Atletism 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Verdict crimă 18.25 Asaltul elicoptrelor 18.45 Europa altfel 19.00 Serial. Dreptul la apărare 20.00 Serial. Ajutor, îmi arde casa! 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dincolo de viață 22.30 Film. Frăția lupilor.

Horia Moculescu la „Atenție se cântă”

Duminică 23 septembrie

6.00 Serial. Verdict crimă 6.50 Celebritățile timpului tău 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 11.00 Motomagia 11.30 Autocritica 12.00 Fotbal. 14.00 Atletism 16.25 Poftă bună! 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Robin Hood 19.30 Mistere și mituri ale sec. al XX-lea 20.00 Serial. Ajutor, îmi arde casa! 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Între viață și moarte.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

17 SEPTEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 SEPTEMBRIE, MARȚI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 SEPTEMBRIE, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

21 SEPTEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

22 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

23 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă ortodoxă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

RADIONETROMÂN

www.triplexregio.net

Ecranul nostru

19 septembrie 2007 (mtv ora 12.50)

Reluare: 21 septembrie 2007 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română, de data aceasta va avea ca subiect principal Fanfara Ciocârlia, care a concertat la Festivalul „Sziget” din Budapesta. Reprezentanții formației dintr-un sat moldovean, Zece Prăjini, ne vor povesti cum au ajuns, în decursul unui singur deceniu, de la nunțile sătești la renume mondial.

Realizator: **Ștefan Crâsta**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni 9.00–12.30

Marți închis

Miercuri 9.00–12.30

Joi 9.00–12.30

Vineri 9.00–12.30

Sâmbătă–duminică închis

Adresa:

Jula 5700

str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130

Fax: 66/465–142

Mobil: 30/635–7181

DEX online

Dicționare ale limbii române

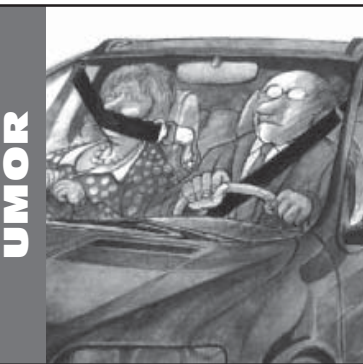
www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24

www.rri.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.hotnews.ro
www.rgnpress.ro

„România trebuie văzută neapărat!”

„The Sunday Times” a publicat recent un articol despre impresiile de călătorie în România ale unui cunoscut jurnalist și scriitor britanic al genului. În periplul său prin România, *Jeremy Seal*, celebru prin scrierile sale despre călătoriile în Turcia și în Orientul Mijlociu, trece în revistă, cu stilul specific englezesc, locurile pe care le-a vizitat. Publicăm mai jos fragmente din reportajul apărut în ziarul britanic, preluat de „România liberă”.

România a ajuns printre primele țări din lista abundență a locurilor ecologice care merită să fie văzute. Până și mâncarea a început să devină din ce în ce mai bună, spune Jeremy Seal. (...)

Sibiu, exponatul unei cetăți medievale a Transilvaniei germano-saxone, este în 2007 Capitala Culturală Europeană, în timp ce Delta Dunării devine tot mai mult o importantă destinație ecologică, împânzită cu peste 300 de specii de păsări și aproximativ 2000 de mile pătrate de insule cu stăvilare, cu sate izolate și cu canale demarcate de sălcii. Aceasta a fost cândva, un loc plin de apă în care minoritățile disidente se ascundeau; acum este locul unde se găsește una dintre cele mai luxoase „colibe” aflate în pustietate, complexul Delta Nature Resort.

Combinând toate acestea cu o abundență de pitoresc de prim rang – prima imagine pe care am văzut-o a fost aceea a unui bărbat care, pe aeroportul din București, tăia iarba ce îi ajungea până la mijloc cu o seceră – și deja

simți că România devine o destinație care trebuie văzută neapărat. (...)

Am mers spre est. Inundațiile de primăvară care au afectat de-a lungul anilor țara, au împins delta dincolo de cele mai extravagante contururi ale sale. Egrete și ibiși împânzesc poienele. Apa înconjoară pereții colibelor făcute din trestie și presărate în jurul moscheelor turcești – căci turcii sunt numai una dintre numeroasele minorități care au rămas aici, în cele mai îndepărtate colțuri ale Europei.

O dată cu deschiderea, în 2005, a complexului Delta Nature Resort, cu recepția care păstrează stilul tradițional și cu cele 30 de vile pentru oaspeți, este ca și cum această zonă s-ar fi transformat peste noapte din neîngrijitele Broads în luxuriantele Okavango.

Din vila mea, o combinație între o casă de vară și o baracă de pescuit, cu cameră de zi și terasă privată, se putea vedea de la lacul Somova la malurile împădurite ale Dunării și am cântărit raritatea României: un meniu internațional de

prima clasă. (...) Am ajuns pe țârm, pe insula Uzlina, unde un țăran bătrân cu niște ochi albaștri ca cerul ne-a oferit un pahar de vin făcut în casă și bucăți de brânză. Pălării pentru fiecare sezon: unele din trestie cu boruri largi, altele, din lână, subțiri cu urechi – atârneau în fiecare cuier, iar pe poliță trona o fotografie ștearsă în care era immortalizat momentul întâlnirii sale cu Ceaușescu, care avea o casă de vacanță în apropiere.

Am mers spre vest, până când munții – și arhitectura absurdă – au anunțat că am intrat în Transilvania. În Sinaia, muntele aristocratic cese înălță în spatele orașului și vile de sticle îndesate în grădini sărăcăcioase. Mândria locului, am mers la Castelul Peleș, reședința de vară a regelui Carol I și a reginei-poetă Carmen Sylva, la sfârșitul secolului al XIX-lea. Aici erau uși secrete în spatele rafturilor cu cărți din bibliotecă, candelabre din sticlă de Murano și cu marmură de Carrara pe pardoseală.

La pensiunea din orașul Măgura ne-am oprit pentru o masă copioasă: bucăți de porc, cartofi cu mirodenii și ciuperci sălbatice. A fost o masă de întâmpinare din partea restaurantului românesc, unde numai citind meniul îți poți da seama că vor sosi repede.

Am mers apoi în Transilvania saxonă, unde

porțile înalte ale caselor și bisericilor serveau pe timpuri drept fortărețe. Un bătrân mi-a spus că este printre ultimii saxoni din Biertan. Restul au început o viață nouă în Germania. Lumea pe care au lăsat-o în urmă nu s-a schimbat foarte mult de-a lungul secolelor. Plugurile trase de cai încă mai lucrează pământul. Țiganii încă mai merg cu căruțele, mânănd caii care au puși pe cap ciucuri roșii.

Apropiindu-ne de Sibiu, cu bastioanele cu apă și turnurile sale care închid cetatea medievală, am dat peste cinci păstori. Erau îmbrăcați în portul popular și purtau pălării rotunde. Se

îndreptau, ne-au spus, cu turma lor spre noi locuri de pășunat în munții Făgăraș. I-am privit, ca pe o frântură dintr-o altă epocă, cum părăseau drumul și mergeau spre șesul acoperit de lumina soarelui care apunea...

